

Napotovanje delavcev v Nemčijo

(stran 6)

S ŠTUDIJSKEGA OBISKA V MÜNCHNU

V Sloveniji že več let potekajo razprave o zdravstveni reformi, ki je nujna, saj našemu zdravstvu kronično primanjkuje sredstev, posledice pa občutimo vsi. Kljub številnim razpravam še nobenemu ministru in nobeni vladi ni uspelo doseči konsenza o tej pomembni reformi. Očitno se na področju zdravstva križa toliko različnih interesov, da je takšne rešitve, ki bodo všeč vsaj večini, če že ne vsem, zelo težko najti.

V teh dneh, ko je državni zbor razpuščen in ko nimamo vlade s polnimi pooblastili, so nekatere strokovne institucije na področju zdravstva sredi junija pripravile strokovni posvet, na katerem so po obsežni razpravi pripravile svoja strokovna izhodišča za zdravstveno reformo. Pri pripravi strokovnega posveta so sodelovali Ministrstvo za zdravje, Nacionalni inštitut za javno zdravje, Zdravniška zbornica Slovenije, Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Na začetku julija so se predstavniki omenjenih institucij (dejansko gre zlasti za izvajalce zdravstvene politike in zdravstvenih storitev) ponovno sestali in podpisali dokument »Strokovna izhodišča za reformo zdravstvenega sistema«, ki ga bodo še pred volitvami poslali vsem političnim strankam. Podpisniki upajo, da bo nova vlada izhodišča uporabila pri pripravi zdravstvene reforme, čeprav zanjo to seveda ne bo zavezujoče.

Kako vidijo probleme v našem zdravstvu strokovnjaki, ki vsakodnevno skrbijo za delovanje zdravstvenega sistema, ki nam glede na razmere v drugih državah, še vedno nudi zdravstvene storitve na relativno visoki kakovostni ravni?

Zdravstveni in drugi delavci v zdravstvu pravijo, da mora biti v središču zdravstvenega sistema državljan. »Za večino ljudi v Sloveniji je zdravje največja dobrina. Zdravstvena politika mora skupaj z zdravstvenimi strokovnjaki in civilno družbo zagotoviti pogoje za krepitev zdravja oziroma za celovito informiranje ljudi o pomenu zdravega načina življenja in načinu ohranjanja zdravja, za širjenje znanj o zdravju škodljivih

Strokovna javnost o reformi zdravstvenega sistema

OD BOLEZNI K ZDRAVJU

hrani in pijači, za bolj čisto življenjsko okolje in za ustvarjanje delavcem čim bolj prijaznega delovnega okolja, kar vse pomembno vpliva na zdravje prebivalstva. Bolniki od politikov in zdravstvenih strokovnjakov pričakujejo, da bodo vzpostavili pogoje za delovanje takšnega javnega zdravstvenega sistema, ki bo upošteval vse izsledke in možnosti današnje medicine, hkrati pa omogočal vsem ljudem enake možnosti dostopa do zdravstvene oskrbe,« so zapisali v izhodišču.

Strokovnjaki v zdravstvu menijo, da zdravstveno stanje v Sloveniji odraža vse značilnosti dolgožive družbe. Kljub splošnim in z evropskimi državami primerljivim trendom podaljševanja življenjske dobe je tudi v Sloveniji zaznati naraščanje razlik v pričakovani življenjski dobi med posameznimi socialnimi kategorijami. Neenakosti v zdravju je mogoče zaznati tudi pri dostopu do storitev in obravnavi bolnikov. Na neenakosti ne vplivajo le dejavniki znotraj, temveč tudi zunaj zdravstvenega sistema – socialno-ekonomski status, zaposlitev, izobrazba, prehrana, življenjski slog idr. Zmanjševanje neenakosti v zdravju mora biti po mnenju zdravstvenih strokovnjakov eno izmed najbolj pomembnih vodil zdravstvene in ostalih politik v Sloveniji.

Strokovnjaki v zdravstvu opozarjajo, da se zaradi demografskih trendov in drugih socialnih ter ekonomskih okoliščin v ospredje prebija problematika sodobnih in kroničnih-nenalezljivih bolezni, med katerimi poseben izziv predstavljajo bolezni in poškodbe aktivnega prebivalstva, duševne bolezni, bolezni srca in ožilja, različne vrste raka, sladkorna bolezen, poškodbe in drugo. Vse več je oseb s kroničnimi obolenji, ki povečujejo odvisnost oseb od tuje pomoči in jih prizadevajo daljše časovno obdobje. Spremembe zdravstvenih potreb povečujejo pričakovanja in pritiske po izvajanju drugačne, bolj integrirane zdravstvene oskrbe, kot jo zmorejo ponuditi sedanje prevladujoče oblike bolnišnične ali izven bolnišnične oskrbe v Sloveniji. Za prilagajanje financiranja in organizacije

slovenskega zdravstva novim zdravstvenim potrebam je ključnega pomena bolj dosledno uveljavljanje načela optimalne kakovostne obravnave na čim nižji možni ravni z osnovnim ciljem doseči ustrezne premike od bolezni k zdravju, od kurative k preventivi in od bolnišnične k oskrbi na primarni ravni.

V nadaljevanju strokovnjaki v zdravstvu podrobno analizirajo zdravstvene zmogljivosti in oskrbo prebivalstva, upravljanje in organizacijo zdravstvenega sistema ter finančne vire in pravice iz javnega zdravstva.

V zaključkih dokument opredeljuje poglobljene cilje in navaja konkretne naloge in aktivnosti za njihovo doseganje. Prvi cilj je zagotoviti večjo odzivnost sistema in opolnomočenje uporabnikov. Nujno je tudi izboljšati upravljanje s kadrovskimi viri in kakovostjo oskrbe. Tretji cilj je povečati preglednost in učinkovitost upravljanja na nacionalni ravni in na ravni zavodov. Četrti cilj je povečati javno-financične vire in vzpostaviti preglednejši sistem pravic iz javnega naslova. Zadnji cilj pa je poenostaviti administrativne postopke, ter modernizirati in informatizirati ključne procese upravljanja sistema.

Na prvi pogled je dokument, ki kot temeljne vrednote javnega zdravstvenega sistema našteva pravičnost, solidarnost, odgovornost, univerzalnost, dostopnost, učinkovitost in kakovost, videti prikladen za začetek javne razprave o zdravstveni reformi, v kateri bodo morali enako aktivno sodelovati tudi sindikati in drugi predstavniki uporabnikov zdravstvenega sistema. Na načelni ravni dokument odgovarja na mnoge dileme, problem pa je, da se pri takšnih reformah, kakršna je zdravstvena, hudič skriva v podrobnostih. Vsekakor pa je hvalevredno, da so strokovnjaki iz zdravstva sami izdelali izhodišča za zdravstveno reformo, saj delovanje zdravstvenega sistema tudi najbolj poznajo. Pri nas mnoge reforme ne uspejo ravno zaradi tega, ker imajo o njih največ za povedati politiki, ki o področju, o katerem govorijo in ga hočejo reformirati, vedo in znajo bore malo.

Tomaz Kšela

delavec
v obrti in podjetništvu

Št. 7-8, julij-avgust 2014
Glasilo za delavce v obrti in podjetništvu
zagotavljajo SOPS in skladi
za izobraževanje delavcev pri s.p.

Ureja uredniški odbor: Gregor Cerar,
Bojan Hribar, Tomaž Kšela, Martin Muršič,
Jasna Rode Nikolčič in Boris Rugelj.
Glavni in odgovorni urednik: Bojan Hribar.
Glasilo izdaja SOPS.

Naslov uredništva:
Malgajeva 5, 1000 Ljubljana,
telefon: 08/205 26 83,
faks: 08/205 26 84,
e-naslov: sops@siol.net

Kontaktne ure uredništva:
vsak delovnik, od 9. do 11. ure.
Rokopisov in nenaročenih fotografij ne vračamo.

Iz vsebine:

Prihodnja številka izide 15. septembra 2014

Ocena nacionalnega reformnega programa in programa stabilnosti za leto 2014 za Slovenijo	4
Napotovanje delavcev v Nemčijo	6
Promocija zdravja na delovnem mestu za delavce - delavnica v Škofji Loki	7
Razmere na trgu dela v Sloveniji niso rožnate	8
Varuhinja človekovih pravic o slabostih nove socialne zakonodaje	10
Poslovanje samostojnih podjetnikov posameznikov v letu 2013	12
Gospodarske družbe v Sloveniji lani ustvarile 16,6 milijarde evrov dodane vrednosti	14
Sindikalna lista	16

Ocena nacionalnega reformnega programa in programa stabilnosti za leto 2014 za Slovenijo

ZAČENJA SE ŠIBKO OKREVANJE

Evropska komisija je v začetku junija letos objavila »Oceno nacionalnega reformnega programa in programa stabilnosti za leto 2014 za Slovenijo«, v kateri ugotavlja, da se v Sloveniji začenja šibko okrevanje. V letu 2013 je bil realni BDP 10 % nižji od najvišje vrednosti iz leta 2008, vendar je bila četrtna rast v vseh četrtnih letih 2013 pozitivna, pri čemer se je najbolj povečala v zadnjem četrtnetu. Do izboljšanja je prišlo tako pri izvozu kot pri domači potrošnji.

Glede na okrepitev zaupanja potrošnikov in podjetij naj bi se BDP v letu 2014 realno povečal za 0,8 %, v letu 2015 pa še za dodatnih 1,4 %. Ključni gonili napovedanega okrevanja sta nadaljevanje državnih investicij, večinoma prek projektov, ki jih financira EU, in pozitivni prispevek izvoza.

Slovenija je po oceni Evropske komisije pri izvajanju priporočil iz leta 2013 dosegla določen napredek. Precejšen napredek je dosegla pri stabilizaciji bančnega sektorja, manjšega pa pri konsolidaciji javnih financ, zaščiti dolgoročne vzdržnosti javnih financ, prestrukturiranju podjetniškega sektorja, privatizaciji in izboljšanju poslovnega okolja.

V programu stabilnosti in nacionalnem reformnem programu za leto 2014 so določene prednostne naloge politike in potek odprave čezmernih makroekonomskih neravnotežij. Program stabilnosti vsebuje makroekonomske in fiskalne napovedi za Slovenijo do leta 2018 ter ponovno potrjuje zavezanost Slovenije k odpravi čezmernega primanjkljaja do leta 2015. Nacionalni reformni program 2014 določa prednostne naloge politike in strukturne reforme za naslednji dve leti. Vlada je predstavila strategijo, ki temelji na treh stebrih, ter zajema finančni sektor (nadaljnje prestrukturiranje in konsolidacija bank, prestrukturiranje in razdolževanje podjetij, postopki zaradi insolventnosti), upravljanje državnega premoženja v podjetniškem sektorju, vključno s privatizacijo (Slovenski državni holding), ter nadaljnjo konsolidacijo javnih financ (vključno s sprejetjem zakona o fiskalnem pravilu, srednjeročnim fiskalnim načrtovanjem in dolgoročno vzdržnostjo javnega dolga).

Glavni izzivi Slovenije so:

- **Fiskalna politika in dolgoročna fiskalna vzdržnost:** Obstajajo tveganja glede zmanjšanja primanjkljaja Slovenije v skladu s priporočilom iz postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Poleg tega se je delež javnega dolga v BDP v zadnjih letih

precej povečal in naj bi po napovedih v letu 2014 presegel 80 % BDP. Visok javni dolg lahko ovira možnosti za rast, saj zmanjšuje domače povpraševanje in produktivno javno porabo. Staranje prebivalstva pomeni naraščajoč pritisk na vzdržnost javnih financ, zlasti zaradi povečanja odhodkov v pokojninskem in zdravstvenem sistemu.

podjetij ponujata številne nove priložnosti za zasebne vlagatelje, vendar zahtevno poslovno okolje z dolgotrajnimi birokratskimi postopki in skritimi zasebnimi interesi Sloveniji preprečuje, da bi lahko izkoristila vse prednosti tega procesa. Poleg tega omejitve na proizvodnih trgih ovirajo učinkovito konkurenco, zlasti na področju storitev.

Za obnovitev dolgoročne vzdržnosti in dobičkonosnosti bančnega sektorja sta potrebna nadaljnje prestrukturiranje in konsolidacija.

- **Prestrukturiranje bančnega sektorja:** V stabilizacijo bančnega sektorja so bili vloženi precejšnji napori, vendar prestrukturiranje še zdaleč ni zaključeno in država se še vedno sooča s precejšnjimi izzivi. Število slabih posojil je v primerjavi z obdobjem pred krizo še vedno visoko, kar zmanjšuje dobičkonosnost bank in jih odvrča od izdajanja novih posojil, to pa vpliva na podjetniški sektor, zlasti na mala in srednja podjetja.
- **Prestrukturiranje podjetniškega sektorja:** Zakonodajni okvir za insolventnost je bil spremenjen, da bi se omogočilo hitro reševanje slabih posojil. V praksi se finančno prestrukturiranje in prestrukturiranje poslovanja podjetniškega sektorja šele začinjata.
- **Boljše upravljanje podjetij v državni lasti ali pod državnim nadzorom:** Jasnejša strategija vlade za upravljanje podjetij v državni lasti bi lahko skupaj z izboljšanim korporativnim upravljanjem in preglednim procesom privatizacije prispevala k ugodnejšemu poslovnemu okolju ter pripomogla k privabljanju neposrednih tujih naložb.
- **Boljše poslovno okolje:** Tekoča privatizacija in prestrukturiranje
- **Trg dela:** Reforma trga dela iz leta 2013 prinaša pozitivne učinke in je malenkostno zmanjšala segmentacijo trga dela.
- **Izboljšanje učinkovitosti javne uprave:** Večja učinkovitost javne uprave bi izboljšala njene zmogljivosti za učinkovito izvajanje in spremljanje strategij, zakonov in strukturnih reform. Gospodarstvo obremenjuje visoka stopnja korupcije. Civilno sodstvo je kljub nedavnim reformam in izboljšavam še vedno počasno in obremenjeno s sodnimi zaostanki.

Postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem za Slovenijo

Za Slovenijo trenutno velja korektivni del Pakta za stabilnost in rast. Svet je 2. decembra 2009 za Slovenijo začel postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem in 21. junija 2013 priporočil, da se čezmerni primanjkljaj odpravi najpozneje leta 2015. Priporočeno je bilo, da se doseže ciljni nominalni primanjkljaj sektorja država v višini 4,9 % BDP v letu 2013, 3,3 % BDP v letu 2014 in 2,5 % BDP v letu 2015, kar je skladno z letnim izboljšanjem strukturnega salda v višini 0,7 % BDP v letu 2013, 0,5 % BDP v letu 2014 in 0,5 % BDP v letih

2014 in 2015. Poleg tega je bilo v priporočilu navedeno, da bi morala Slovenija dosledno izvajati že sprejete ukrepe za povečanje prihodkov iz posrednih davkov ter zmanjšati plače v javnem sektorju in socialne transferje, hkrati pa biti pripravljena dopolniti te ukrepe z dodatnimi, če njihovi rezultati ne bi dosegli pričakovanih.

V letu po odpravi čezmernega primanjkljaja bo za Slovenijo veljal preventivni del pakta, Slovenija pa bi morala zagotoviti zadosten napredek pri doseganju srednjeročnega proračunskega cilja. Ker naj bi v letu 2015 napovedani dolg v razmerju do BDP znašal 81,1 %, kar presega referenčno vrednost 60 % BDP, bo za Slovenijo tri leta po odpravi čezmernega primanjkljaja veljal prehodni režim v zvezi z izpolnjevanjem merila dolga, v tem obdobju pa bi morala zagotoviti zadosten napredek pri približevanju referenčni vrednosti za dolg.

Komisija je na podlagi svoje zimske napovedi iz leta 2014 menila, da za Slovenijo obstajajo določena tveganja glede trajne odprave čezmernega primanjkljaja do leta 2015. Glede na to je 5. marca 2014 na Slovenijo naslovila posebno priporočilo, v katerem je poudarila, da je treba posebno pozornost nameniti tveganjem, ki izhajajo iz go-

spodarske strukture, za katero so značilni neučinkovito korporativno upravljanje, velika vpletenost države v gospodarstvo, izgube stroškovne konkurenčnosti, presežek dolga podjetij in povečanje javnega dolga.

Glavna ugotovitve iz poglobljenega pregleda so:

- Slovenija je v letu 2013 sprejela odločne ukrepe politike, s katerimi je stabilizirala bančni sektor, vendar sta za obnovitev dolgoročne vzdržnosti in dobičkonosnosti sektorja potrebna nadaljnje prestrukturiranje in konsolidacija;
- veliko povečanje javnega dolga v zadnjih letih, čeprav z razmeroma nizke ravni, pomeni nove izzive in tveganja, zaradi katerih je še večja potreba po trajnih ukrepih politike;
- precejšnja izguba deležev na izvoznih trgih v zadnjih petih letih kaže, da Slovenija ne konkurira uspešno na svetovnih trgih;
- ponovna vzpostavitev naložbenih zmogljivosti in okrevanje slovenskega gospodarstva kot celote sta počasnejša zaradi odlaganja finančnega prestrukturiranja uspešnih podjetij;
- zapletene povezave državnega lastništva omejujejo prilaganje in iz-

krivljajo dodeljevanje virov, zlasti pri novih naložbah.

V poglobljenem pregledu so obravnavani izzivi na področju politik, ki bi jih bilo mogoče preučiti za odpravo ugotovljenih neravnotežij in tveganj:

- za obnovitev dolgoročne vzdržnosti in dobičkonosnosti finančnega sektorja sta poleg napredka, doseženega v letu 2013, potrebna nadaljnje prestrukturiranje in konsolidacija;
- za ohranitev zaupanja trgov in zagotovitev vzdržnosti dolga v srednjeročnem obdobju je potrebna preudarna in verodostojna fiskalna politika, vključno s pokojninsko reformo in reformo dolgotrajne oskrbe;
- omejitev stroškov dela, tudi z reformo sistema določanja minimalnih plač, obdavčitve dela in plač v javnem sektorju, je bistvena za okrevanje;
- izboljšanje upravljanja v podjetniškem sektorju in zagotavljanje orodij za učinkovito odpravljanje presežkov dolga bosta pomagala sprostiti produktivnost;
- spodbujanje zasebnega lastništva in celostna strategija za upravljanje strateških naložb bi lahko povečala zmogljivost realnega gospodarstva za prilaganje.

B. H.

Pravnik pojasnjuje

Piše: Matija Drmota, univ. dipl. prav.

Ugodnosti za člane sindikata

Trenutno veljavna Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo je ena prvih kolektivnih pogodb v Sloveniji, ki je izkoristila zakonsko določeno možnost, da se v kolektivni pogodbi na ravni dejavnosti za člana sindikata določijo pravice, ki v Zakonu o delovnih razmerjih niso opredeljene. To možnost ZDR-1 določa v svojem 224. členu.

Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo tako delavcu, ki je član sindikata, podpisnika kolektivne pogodbe, zagotavlja dodaten dan dopusta, dodaten dan dopusta za člana sindikata v primeru rojstva otroka, članom sindikata pripadajo tudi za 10% višje jubilejne nagrade. To so ugodnosti, ki članu sindikata, ki opravljajo delo pri delodajalcu, katerega zavezuje Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo, pripadajo na podlagi zakona in kolektivne pogodbe, in so kot take tudi iztožljive.

V zadnjem mesecu so se pojavili primeri, ko so nekateri delodajalci kot potrdilo o članstvu v sindikatu od delavcev zahtevali kopijo položnice, s katero je bila plačana članarina, razna potrdila in podobno. Zato je na tem mestu potrebno poudariti, da Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo jasno določa, da delavec članstvo v sindikatu dokazuje s člansko izkaznico, ta pa mora seveda biti opremljena z ustrezno nalepko, ki potrjuje njeno veljavnost. Če jo delavec delodajalcu predloži, je to zadosten dokaz za delavčevo članstvo v sindikatu in posledično za njegovo upravičenost do omenjenih ugodnosti. Seveda se članstvo v sindikatu v primeru, da je delavec člansko izkaznico

založil, lahko izkaže tudi na druge ustrezne načine, saj je pogoj za upravičenost do ugodnosti članstvo v sindikatu in ne posest članske izkaznice.

Načeloma sicer velja pravilo, da delodajalec od delavca lahko zahteva le tiste podatke, ki so v neposredni zvezi z delovnim razmerjem in lahko vplivajo na sklenjeno pogodbo o zaposlitvi. Delavcu tako ni potrebno razkrivati osebnih okoliščin kot so članstvo v sindikatu, politična pripadnost in podobno.

Delavec je po drugi strani delodajalcu dolžan sporočiti podatke, ki bi lahko vplivali na njegovo opravljanje dela. Razlog za takšno ureditev je v tem, da si lahko delodajalec tako lahko zagotovi vse podatke, ki so potrebni za spremljanje izvajanja pogodbe o zaposlitvi, ki jo ima sklenjeno z delavcem, po drugi strani pa delavcu zagotavlja zaščito osebnih podatkov, ki v ničemer objektivno ne vplivajo na delovno razmerje. Takšna ureditev predstavlja tudi zaščito pred morebitnim šikaniranjem ali diskriminacijo na podlagi delavčeve osebnosti okoliščine.

Delodajalec delavca prav tako ne sme postavljati v slabši položaj zaradi tega, ker mu delavec ne želi razkriti kakšnega osebnega podatka, ki ne vpliva na delovno razmerje.

V takih primerih je seveda vselej zelo težko dokazovati pritiske delodajalca na delavca, zato se, kot vedno, priporoča vodenje dnevnika, podpise prič, če je le mogoče, in zbiranje čim več dokazov, ki bi skupno lahko dokazali nezakonito ravnanje delodajalca.

Če se vrnemo nazaj na uveljavljanje ugodnosti, ki jih zagotavlja Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo, je seveda jasno, da mora delavec svoje članstvo v sindikatu delodajalcu izkazati, če želi te ugodnosti uveljavljati, pomembno pa je vedeti, da se mora delodajalec iz tega naslova vzdržati kakršnegakoli dejanja, ki bi pomenilo diskriminacijo na podlagi članstva v sindikatu.

Študijski obisk delegacije SOPS in OZS v Münchnu

NAPOTOVANJE DELAVCEV V NEMČIJO

V sklopu projekta PRO ZA STO je bila delegacija predstavnikov projektnih partnerjev, Sindikata obrti in podjetništva Slovenije ter Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, 17. in 18. junija 2014, na študijskem obisku v Münchnu. Obiskali so Obrtno zbornico (Handwerkskammer) München, kjer so se seznanili s pogoji, katerim morajo zadostiti delodajalci in delavci, če želijo korektno izvajati obrtne storitve v Nemčiji. S strani SOPS sta se študijskega obiska udeležila generalni sekretar SOPS Martin Muršič ter strokovna sodelavka specializirana za projektne zadeve pri SOPS Ana Čermelj, s strani OZS pa Danijel Lamperger, v.d. direktorja OZS, mag. Maja Rigač, zadolžena za zastopanje gospodarskih interesov, Iris Ksenija Brkovič, sekretarka sekcije lesnih strok ter Zdenka Bedekovič, strokovna svetovalka – specialistka za plače, knjigovodstvo in delovna dovoljenja.

Slovensko delegacijo je ob prihodu sprejela Barbara Peinel, vodja oddelka za zunanje gospodarske zadeve pri Obrtni zbornici München in na kratko predstavila delovanje zbornice. Med drugim je poudarila, da je vsaka obrtna delavnica/podjetje, član ene izmed obrtno-podjetniških zbornic. Poudarila je, da je zbornicam z obveznim članstvom omogočeno, da delujejo kot predstavnik celotne obrtne dejavnosti. Obrtna zbornica izvaja predvsem svetovalne storitve za svoje članstvo, in sicer neodvisno od države, zgolj na podlagi splošnih interesov posamezne obrtne dejavnosti.

Postopke in pogoje, ki jih morajo izpolnjevati delavci, če želijo opravljati dejavnost v Nemčiji, je gostom podrobneje predstavil Dietmar Schneider, namestnik vodje oddel-

ka za zunanje gospodarske zadeve. Napotenim delavcem morajo biti zagotovljeni minimalni pogoji za delo in zaposlitev, kot so urejeni v državi, kjer se delo opravlja.

Slovenski delodajalec mora pri napotitvi svojega zaposlenega na delo v tujino, upoštevati določbe Zakona o delovnih razmerjih, predvsem 208. in 209. člen, ki določa-

Nemški gostitelji so poudarili, da mora slovenski delodajalec zagotoviti napotenim delavcem enake plače in delovne pogoje, kot jih imajo nemški delavci.

Minimalni delovni pogoji se nanašajo na:

- maksimalni delovni čas in minimalni počitek;
- minimalni plačani letni dopust;
- minimalne urne postavke;
- zdravje, varnost in higieno pri delu;
- varnostne ukrepe glede pogojev za delo in zaposlitev za noseče ženske ali ženske, ki so pred kratkim rodile, za otroke in mlade;
- enako obravnavanje moških in žensk in druge določbe o nediskriminiranju;
- pogoje za posredovanje dela delavcev.

ta, da gre pri napotovanju delavca za časovno omejeno opravljanje storitev v tujini, prav tako pa mora biti tovrstno delo določeno v pogodbi o zaposlitvi.

Za slovenske delavce veljajo v Nemčiji enaki pravni predpisi, kot veljajo za nemške delavce. Slovenski delodajalec, ki napotuje delavce, mora spoštovati nemške panožne kolektivne pogodbe, plača napotenega delavca mora biti enaka plači nemškega delavca, enak pravila pa velja tudi za delovni čas, odmore in počitek ter za zdravje in varstvo pri delu.

Zahteve, ki jih morajo izpolniti podjetja iz držav članic EU, ki v Nemčiji izvajajo rokodelske, obrtne, montažne ali druge storitve, brez da bi imeli v Nemčiji registrirano dejavnost, pa so naslednje:

1. Prijava storitve glede na dejavnost 2005/365EG. Pri koncesijskih dejavnostih je potrebno posebno predhodno dovoljenje.
2. Preverba če je potrebno dovoljenje za izvajanje storitev (pogodba o delu) za podjetja iz Romunije, Bolgarije in držav kandidat, če želijo poslati zaposlene v Nemčijo.
3. Prijava poslanih zaposlenih pri zvezni finančni centrali zahod v Kölnu.
4. V obzir je potrebno vzeti nemške minimalne plače in priprava ustreznih poročil o izplačilu le teh.
5. Preverba ali je potrebna registracija davka na prihodke oz davka na gradnjo ali drugih prispevkov.

V Nemčiji sprejeta nova pokojninska reforma UGODNEJŠI POGOJI ZA DELAVCE

Nemški parlament je junija sprejel novo pokojninsko reformo, ki je ugodnejša za delavce in ki bo predstavljala največje finančno breme nove nemške vlade s staro predsednico Angelo Merkel na čelu.

Po novem se bodo delavci lahko od 1. julija naprej upokojili pri 63 letih, če so 45 let plačevali v pokojninsko blagajno. Sicer pa bodo upokojitveno starost v skladu s spremembo zakona iz leta 2007 še naprej postopno zviševali k načrtovanim 67 letom. V dogovoru z delodajalcem bodo delavci lahko delali tudi po 63. letu starosti, čeprav bodo izpolnjevali pogoje za upokojitev.

Reforma prinaša tudi boljše pokojnine za matere, ki so rodile pred letom 1992. Gre za matere, ki so se odpovedale službi, da so lahko vzgajale otroke, in ki se sedaj približujejo upokojitveni starosti in s tem nizki pokojnini.

Reforma bo nemško državo po poročanju tiskovnih agencij do leta 2020 predvidoma stala 60 milijard evrov.

T. K.

6. Pri izvajanju gradbenih storitev, preverba ali je potrebno plačilo prispevka SO-KA Bau.
7. Če s seboj prinesete material, ki se uporablja pri izvajanju storitev, preverba ali ustrezajo nemški normativom.
8. Upoštevanje nemške zakonodaje glede zaposlenih, priprava vseh potrebnih dokumentov, ki so predpisani v Nemčiji.
9. Priporočila podizvajalcem - podrobno preverite, kaj zahteva nemški partner.
V nemškem gradbenem sektorju imajo organiziran sklad za plačilo nadomestil za letni dopust ter nadomestilo plač gradbenim delavcem (SOKA-BAU & ULAK), v katerega morajo vsi delodajalci odvajati prispevke za regres in izravnavo plače za

področje gradbeništva. Oprostitev plačila velja le, če podjetje oziroma napoteni delavci primarno niso zaposleni v gradbeništvu.

Na gradbiščih je zaradi poostrenih kontrol treba imeti vedno pri sebi tudi dokumentacijo, ki jo sestavljajo:

- obrtno-pravno dovoljenje (potrdilo o priznavanju usposobljenosti, mojstrska diploma, obrtno dovoljenje);
- kopija prijave gradbišča pri Finančni kontroli za delo na črno;
- plačilne liste, kot dokazilo za upoštevanje nemških minimalnih plač;
- dokazilo, da so zaposleni delavci socialno zavarovani v državi, ki jih je napotila (obrazec E101);

- zapisi o dnevnem delovnem času;
- osebni dokument s fotografijo.

Slovenski delodajalec mora za svoje napotene delavce priskrbeti obrazec, ki ga izda Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, s katerim dokazuje, da gre za napotene delojemalce in da so prispevki za njihovo socialno zavarovanje plačani v Sloveniji. Enako velja za samozaposlene osebe.

Obrtniki morajo pred začetkom opravljanja storitev le-te prijavit na območni obrtni zbornici v Nemčiji. Šele ko je vloga pozitivno rešena, lahko slovenski samostojni podjetniki storitve opravljajo tudi na območju Nemčije, pod enakimi pogoji kot to velja za nemške državljane oziroma podjetja.

Ana Čermelj

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije
Miklošičeva cesta 24
1507 Ljubljana
www.zzzs.si

Združenje delodajalcev obrti
in podjetnikov Slovenije GIZ

Promocija zdravja na delovnem mestu za delavce – delavnica v Škofji Loki

SPOZNAJ IN IZVAJAJ!

V sklopu projekta ProZDRAV, ki ga izvaja Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS) in Sindikat obrti in podjetništva Slovenije (SOPS), je slednji 23. junija 2014 v Škofji Loki organiziral še zadnjo, 5. delavnico za delavce, na temo »Promocija zdravja na delovnem mestu«. Delavnice se je udeležilo 21 slušateljev, kar pomeni, da se tako kot štiri petine Evropejcev, tudi mi strinjamo z mnenjem, da je trdno zdravje bistveno za kakovostno življenje ter da smo se pripravljeno angažirati za boljšo družbeno osveščenost glede zdravega in varnega življenja ter opravljanja dela. Marsikatero bolezen sodobnega časa, kot so na primer sladkorna bolezen, kardiovaskularne bolezni ter rak, so posledica nepravilnega življenjskega sloga, stresa, slabih ali napačnih prehranjevalnih navad, nezado-

stne telesne aktivnosti, itd., zato je ključno spoznanje, da lahko za njihovo preprečitev največ naredimo prav sami.

Poglejmo nekaj ugotovitev predstavljenih na delavnici. Promocija zdravja na delovnem mestu zajema skupna prizadevanja delodajalcev, delavcev in družbe za izboljšanje zdravja in dobrega počutja na delovnem mestu. Na kakšen način doseči izboljšanje organizacije dela? Na primer z zagotavljanjem možnosti vseživljenjskega učenja, s širitvijo profila delovnih mest, z uvedbo gibljivega – fleksibilnega delovnega časa. Kako izboljšati delovno okolje? S spodbudami, s sodelovanjem, ponudbo zdrave in raznolike prehrane v menzah, s ponudbo programov telesne vadbe, z zagotavljanjem koles za vožnjo na krajših razdaljah znotraj velikega delovnega območja... Slednjo aktiv-

nost je nedolgo nazaj uvedla prav družba Lek, v Mengšu. Nikakor pa ne gre zanemariti človeške komponente, torej osebnostnega razvoja, na primer nudenje pomoči pri odvajanju od kajenja, ponudba tečajev za pridobitev kompetenc – kot je na primer tečaj za promotorja zdravja, ki ga izvaja UKC Ljubljana.

Zavedati se je potrebno, da je treba na promocijo zdravja gledati širše kot zgolj s strogo zakonsko določenega vidika. Potrebno je sodelovanje med zaposlenimi, torej med sodelavci, med zaposlenimi in delodajalci, v družinskem krogu, in širše. Vsekakor drži, da je življenjski slog stvar vsakega posameznika in da nihče ne more nikomur vsiljevati svojih mnenj, načina funkcioniranja, vrednot, itd., vendar moramo zeti v obzir sledeče – pravica posameznika se konča, kjer se začne pravice drugega. Torej, s svojim ravnanjem ni dopustno povzročati škode drugim, zato je skrb za zdravje in varnost na delovnem mestu, v prometu in splošno-družbeno, holističen pojem. Izkazovati je potrebno visoke standarde varnosti in kulture, upoštevajoč svoje dostojanstvo, in izkazovati primerno solidarnost in spoštovanje do sočloveka.

Z organizacijo petih delavnic na temo promocije zdravja na delovnem mestu je SOPS dosegel zastavljen cilj števila poslušalcev – le teh je bilo na vseh petih delavnicah skupaj 119 (pri tem so bili odzivi udeležencev usposabljanj več kot pozitivni). Na vseh delavnicah je bila izpostavljena pomembnost poznavanja in upoštevanja varnega in zdravega dela, ki bo zagotovo dosegla še večje število ljudi, kot je bilo slušatelj.

Ana Čermelj

Z delavnice Sindikata obrti in podjetništva Slovenije v Škofji Loki

Razmere na trgu dela v Sloveniji niso rožnate

RAST BREZPOSELNOSTI

Ob koncu leta 2013 je bilo brezposelnih 124.015 oseb, v povprečju pa je bilo v letu 2013 brezposelnih 119.827 oseb. V primerjavi z decembrom leta 2012 je bila brezposelnost večja za 5 odstotkov, število registriranih brezposelnih pa je bilo leta 2013 v povprečju višje kot leta 2012 za 8,8 odstotka. To je ena od ugotovitev iz letnega poročila o izvajanju ukrepov države na trgu dela za leto 2013, ki ga je pripravilo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Letno poročilo o razmerah na trgu dela

Iz poročila je razvidno, da se je lani gospodarska kriza v Sloveniji, ki se je začela 2008 leta, po rahlem in kratkotrajnem okrevanju, ponovno poglobila. Varčevalni ukrepi in sanacija bančnega sektorja so vplivali na pomanjkanje finančnih sredstev, namenjenih investicijam, manjšali sta se tudi državna in zasebna potrošnja, zato se je posledično zmanjševala gospodarska aktivnost. Razmere na trgu dela so se lani v poletnih mesecih nekoliko izboljšale, ob koncu leta pa so se ponovno poslabšale. Še posebej se je zaostri problematika zaposlovanja mladih, saj je primanjkovalo novih delovnih mest. Kljub temu, da se je lani število registriranih brezposelnih oseb od februarja do septembra sezonsko zmanjševalo, saj se je povečalo njihovo zaposlovanje in vključevanje v ukrepe aktivne politike zaposlovanja, je bila stopnja brezposelnosti lani višja kot leto poprej.

Brezposelnost se je od leta 2008 skokovito povečala

Še leta 2008, ko je svetovna finančna in gospodarska kriza že tudi pri nas močno trkala na vrata, je bilo brezposelnih 66.239 oseb. Že naslednje leto pa se je število brezposelnih povzpelo na 96.672 brezposelnih oseb. Leta 2010 je bilo v Sloveniji brezposelnih 110.021 oseb, leta 2011 bližje 113 tisoč, leta 2012 pa že 118.061 oseb. Stopnja registrirane brezposelnosti se je iz 6,7 odstotka v letu 2008 povzpela na 13,1 odstotka v letu 2013.

Povečano število iskalcev prve zaposlitve

V letu 2013 se je prijavljanje novih brezposelnih oseb, glede na leto poprej, povečalo za 1,4 odstotka. Na novo se je prijavilo 108.344 brezposelnih oseb (leto prej pa 106.858 oseb). Najbolj, za 17,2 odstotka, se je povečalo prijavljanje iskalcev prve zaposlitve, za 6,1 odstotka pa se je povečalo tudi število brezposelnih po izteku zaposlitve za določen čas. Brezposelnih zaradi stečajev podjetij oziroma trajno presežnih delavcev pa se je prijavilo 12,6 odstotka manj kot v letu 2012.

Odjavljenih brezposelnih oseb je bilo v letu 2013 102.390, kar je 0,8 odstotka več kot v letu 2012, od tega 65.054 zaradi zaposlitve (leto prej 58.320).

Zaposlovanje brezposelnih oseb se je glede na leto 2012 povečalo za 11,5 odstotka. Odliv iz razlogov, ki ne pomenijo zaposlitve, se je zmanjšal za 16,8 odstotka, od tega so največ oseb odjavili iz evidence brezposelnih zaradi kršitev obveznosti, zaradi neaktivnosti pri iskanju zaposlitve in zaradi upokojitve.

Na zaposlitvenih sejmih lahko iskalci zaposlitve na lastne oči vidijo, kakšne so potrebe in pričakovanja delodajalcev, in z njimi vzpostavijo stik.

Število delovno aktivnih se zmanjšuje

Konec leta 2013 je bilo delovno aktivnih 791.323 oseb, kar je skoraj 7.000 oseb manj kot v predhodnem mesecu. Upadlo je predvsem število delovno aktivnih moških, in sicer za nekaj manj kot 6.000.

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije se je število zaposlenih iz leta 2012 v letu 2013 znižalo za skoraj 21.000 ali za 2,7 odstotka, število samozaposlenih za 3.000 (ali za 2,9 odstotka), število pomagajočih družinskih članov pa se je nekoliko povečalo, in sicer za nekaj več kot 6.000 (ali za 16,5 odstotka). Število zaposlitev prek študentskega servisa je ostalo enako, povečalo pa se je število zaposlenih, ki so opravljali druge oblike dela (delo po pogodbi ali za neposredno plačilo ali so imeli status vajenca ali praktikanta). Povečanje števila zadnjih v absolutni vrednosti ni bilo veliko, nekaj več kot 3.000, relativno pa je to pomenilo kar 33,4-odstotno povečanje. Na podlagi navedenih podatkov državni zavod za statistiko ugotavlja, da je trg dela v letu 2013 postal prožnejši, saj se je na eni strani povečalo število oseb z bolj negotovimi oblikami zaposlitve, na drugi strani pa je upadlo število oseb z varnejšimi, bolj zanesljivimi zaposlitvami.

Hitrega okrevanja ne bo

Urad za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) v pomladanskih napovedih za trg dela v prihodnjih dveh letih ne napoveduje bistvenega izboljšanja razmer. V letu 2014 pričakujejo nadaljnje prilagajanje zaposlenosti nižji ravni gospodarske aktivno-

sti, vendar se razmere ne bodo bistveno slabšale, saj namerava država okrepiti programe aktivne politike zaposlovanja. Padec števila zaposlenih bo zato glede na napovedi manjši kot lani. Stopnja registrirane brezposelnosti se bo v letu 2014 dvignila predvidoma na 13,6 odstotka. Na tej ravni bo predvidoma vztrajala tudi v letu 2015.

Informiranje o trgu dela

Aktivnost »Informiranje o trgu dela« želi zavod za zaposlovanje narediti čim bolj dostopno iskalcem zaposlitve, zato je razvija na vseh kanalih poslovanja. Iskalce zaposlitve so z namenom čim hitreje aktivacije motivirali za uporabo portala PoiščiDelo.si in drugih e-storitev, ker si na ta način povečajo usposobljenost za samostojno vodenje kariere in iskanje zaposlitve. V letu 2013 se je na portal na novo registriralo 30.354 uporabnikov, tako da beležijo konec decembra 103.824 registriranih uporabnikov portala.

Informativni seminarji za brezposelne

Na uradih za delo se je informativnih seminarjev udeležilo 31.711 brezposelnih oseb. Karierna središča je zaradi dodatne pomoči pri aktivnem iskanju zaposlitve obiskalo 140.869 oseb, ki so lahko dostopale do pisnih informacij o trgu dela, vseh elektronskih virov in pripomočkov za iskanje zaposlitve, obenem pa so bile osebe deležne tudi pomoči svetovalcev brez predhodnega naročanja. V letu 2013 je zavod iskalcem zaposlitve, ki jih je zanimalo delo v tujini, nudil 14.362 informiranj in svetovanj o možnostih zaposlovanja v EU, EGP in Švici ter jih usmerjal tudi k uporabi spletnega portala za iskanje zaposlitve v tujini.

Individualni zaposlitveni načrt za vsakega brezposelnega

Z vsemi na novo prijavljenimi brezposelnimi osebami so svetovalci zavoda oblikovali individualni zaposlitveni načrti, in sicer v najkrajšem možnem času po prijavi posamezni-

ka v evidenco brezposelnih oseb. V zaposlitvenem načrtu se dogovori zaposlitvene cilje in aktivnosti za čimprejšnjo zaposlitev brezposelne osebe. V opazovanem obdobju so svetovalci zavoda izvedli 465.331 osnovnih kariernih svetovanj, v okviru katerih so pripravili 380.527 zaposlitvenih načrtov.

Portal PoiščiDelo.si

V letu 2013 so na vseh območnih službah zavoda pričeli z izvajanjem interaktivnega sodelovanja brezposelnih oseb s svetovalcem zavoda prek novega elektronskega kanala – portal PoiščiDelo.si. Na nov elektronski kanal so svetovalci usmerjali aktivne iskalce zaposlitve, večše elektronskega poslovanja, ter jim nudili informiranje in možnost naročanja na prosta delovna mesta, ažurno pomoč svetovalca, možnost dogovarjanja novih zaposlitvenih ciljev, dostop do informacij o napotitvah in pregled udeležbe v programih aktivne politike zaposlovanja. Konec meseca decembra so svetovalni proces prek portala PoiščiDelo.si izvajali že z 10.170 brezposelnimi osebami.

Zaposlilo se je 65.054 oseb

V letu 2013 se je zaposlilo 65.054 brezposelnih oseb. K temu je pripomogla intenzivna aktivacija brezposelnih oseb, učinkovita podpora pri iskanju novih priložnosti na trgu dela, proaktivni pristop k delodajalcem, učinkovito posredovanje kandidatov na prosta delovna mesta ter intenzivno vključevanje v ukrepe aktivne politike zaposlovanja, predvsem v programe subvencionirane zaposlitve.

Na 45.642 delovnih mest, kjer so delodajalci želeli sodelovanje zavoda, so napotili 88.571 brezposelnih oseb. Na prosta delovna mesta so napotili le brezposelne osebe, ki so bile motivirane za zaposlitev in so izpolnjevale tudi osnovne zahteve za zaščito le-teh.

Pisarne za delodajalce

Na prosta delovna mesta, ki jih je zavod prejel prek mreže EURES iz drugih držav, je

bilo napotenih 2.376 brezposelnih oseb oziroma iskalcev zaposlitve.

Z željo povečati učinkovitost posredovanja so na zavodu na večjih uradih za delo v letu 2013 organizirali pisarne za delodajalce, kjer so delodajalcem zagotavljali nabor vseh storitev na enem mestu (informiranje, sprejem informacij o prostem delovnem mestu, podpora pri zagotavljanju kadra, ki ga na trgu primanjkuje, ipd.).

Z vzpostavitvijo pisarn za delodajalce so odgovorili predvsem na potrebe malih delodajalcev, ki nimajo lastne kadrovske službe in pri zaposlovanju novih sodelavcev potrebujejo več strokovne podpore in usmerjanja.

Koristno sodelovanje z delodajalci

Zaradi spremembe Zakona o urejanju trga dela, v skladu s katero prijava prostega delovnega mesta za podjetja iz zasebnega sektorja ni več obvezna, in v želji, da se kljub gospodarski krizi ohrani število delodajalcev, s katerimi zavod sodeluje pri napotitvi brezposelnih oseb na prosta delovna mesta, so v letu 2013 še povečali svojo prisotnost na terenu in število načrtovanih obiskov presegli kar za 25 odstotkov (2.412 obiskov).

Za delodajalce, ki se srečujejo s pomanjkanjem ustrezno usposobljene delovne sile, je zavod organiziral skupinske predstavitve prostih delovnih mest in mini zaposlitvene sejmne, na katere so povabili brezposelne osebe, ki so pokazale interes za zaposlitev za predstavljena prosta delovna mesta. V sodelovanju s posameznimi delodajalskimi združenji, ki se srečujejo s pomanjkanjem usposobljenega kadra, so pripravili programe usposabljanja brezposelnih oseb, po meri delodajalcev.

Skupno je bilo v preteklem letu izvedenih 16 zaposlitvenih in kariernih sejmov. V luči sprememb zakonodaje je bilo izvedenih 19 posvetov za delodajalce po celotni Sloveniji z namenom predstavitve novosti na področju delovno pravne zakonodaje

Ukrepi aktivne politike zaposlovanja

Ukrepe aktivne politike zaposlovanja so v letu 2013 izvajali zavod za zaposlovanje, javni sklad za razvoj kadrov in štipendije in ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Dne 21.06.2013 je bil v Uradnem listu objavljen sklep o dodatnih začasnih ukrepih razvojne podpore za problemsko območje z visoko brezposelnostjo Maribor s širšo okolico ter dne 26.07.2013 tudi sklep za območje občin Hrastnik, Radeče in Trbovlje. Sklepa med drugim določata ukrep povračila prispevkov delodajalca, ki ga bo v okviru aktivne politike zaposlovanja izvajal zavod.

Pet poglavitnih ukrepov

V letu 2013 so izvajalci aktivne politike zaposlovanja izvajali programe v okviru petih ukrepov: usposabljanje in izobraževanje; nadomeščanje na delovnem mestu in delitev delovnega mesta; spodbude za zaposlovanje; kreiranje delovnih mest in spodbujanje samozaposlovanja.

V letu 2013 je zavod realiziral skupaj 38.654 vključitev brezposelnih v programe aktivne politike zaposlovanja. V letu 2013 so zabeležili 38,7 odstotno povečanje vseh vključitev glede na leto 2012. Prav tako je bilo v letu 2013 v ukrepe vključenih 6.361 zaposlenih oziroma 55 odstotkov več kot v letu 2012.

Veliko vključenih brezposelnih oseb

V poročilu so navedene vse vključitve oseb v ukrepe aktivne politike zaposlovanja, ne glede na vir financiranja, in sicer tako iz integralnega proračuna kot tudi iz sredstev Evropske unije.

V usposabljanje in izobraževanje so vključili 18.777 brezposelnih in 6.361 zaposlenih. Spodbude za zaposlovanje so namenili 4.989 brezposelnim. Za oblikovanje delovnih mest pa so namenili sredstva 5.847 brezposelnim. V ukrepe za spodbujanje samozaposlovanja so vključili 9.041 brezposelnih.

Tomaz Kšela

Predsednik SOPS Peter Jančar o problematiki brezposelnosti

VELIK POTENCIAL MALIH PODJETIJ

»Dandanes marsikdo, ki je izgubil zaposlitev, zaradi stečaja velikega podjetja, v katerem je delal, najde zaposlitev v obrti in podjetništvu. Prepričan sem, da lahko zaposlovanje v obrti in podjetništvu močno zmanjša število brezposelnih v Sloveniji, samo država bi morala poskrbeti za nekoliko boljše pogoje za delo in poslovanje malih obrtavalnic,« pravi predsednik Sindikata obrti in podjetništva Slovenije Peter Jančar.

Po njegovih besedah bi lahko obrtniki in podjetniki zaposlili še veliko več delavcev,

Peter Jančar: »Obrtniki in podjetniki bi lahko zaposlili še veliko več delavcev, če bi bili pogoji poslovanja bolj pregledni in stabilni.

če bi bili pogoji poslovanja bolj pregledni in stabilni. Danes pa se marsikateri obrtnik boji zaposliti novega delavca, saj ne ve, kakšne ukrepe bo sprejela vlada in kakšna bremena bo še naložila na ramena gospodarskih subjektov.

Običajno je tudi tako, da na pogoriščih stečajev velikih podjetij zraste veliko malih in mikro podjetij. Seveda pa na drugi strani propadajo tudi mala podjetja in obrtniki, saj danes pogoji poslovanja niso za nikogar lahki. Vendar pa se manjši lažje prilagajajo trgu, zato so bolj trdoživi.

Tudi delavci se vse raje zaposlujejo v obrti in podjetništvu, saj so v tej panogi po besedah Jančarja odnosi med delodajalci in delavci praviloma bolj sproščeni in urejeni.

T. K.

Varuhinja človekovih pravic o slabostih nove socialne zakonodaje

GLAS RAZUMA

V Delavcu smo v času, ko je bila nova socialna zakonodaja še v javni obravnavi, večkrat pisali o zelo resnih kritičnih opozorilih in pripombah strokovne javnosti in sindikatov nanjo. Vendar je bila takrat politika gluha in slepa za vsa opozorila. Pod pretvezo borbe proti goljufom so poslanci sprejeli tako zapleteno novo socialno zakonodajo, da se skozi njo težko prebijajo socialni delavci, kaj šele uporabniki socialnih storitev. Na težave in krivice, ki jih povzročata nova socialna zakonodaja socialno najšibkejšim, sindikati, strokovna javnost in mediji opozarjajo pravzaprav že od sprejetja te zakonodaje.

Sredi junija pa je proti nekaterim določilom nove socialne zakonodaje, ki pomoči potrebnim najbolj grenijo življenje, na novinarski konferenci dvignila glas tudi varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer. Na novinarski konferenci sta sodelovala tudi njena namestnika Tone Dolčič in Jernej Rovšek ter strokovni sodelavec Leon Vošnjak.

Prekomeren poseg v pravice prejemnikov denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka

Dolčič je spregovoril o problematiki, povezani s prepovedjo odtujitve in obremenitve nepremičnin prejemnikov denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka. Kot je znano, se upravičencu do varstvenega dodatka ali trajne denarne socialne pomoči in drugim upravičencem do denarne socialne pomoči, ki so v zadnjih treh letih pred vložitvijo vloge prejeli denarno socialno pomoč najmanj štiriindvajsetkrat, na podlagi določb Zakona o socialno varstvenih prejemkih z odločbo o upravičenosti do denarne socialne pomoči oziroma varstvenega dodatka, ki jo izda center za socialno delo, prepove odtujiti in obremeniti nepremičnino, katere lastnik je, v korist Republike Slovenije.

»Varuh je v zadnjih mesecih zaznal povečanje števila pobud, v katerih se pobudniki pritožujejo nad tako ureditvijo in sporočajo, da se odrekajo denarni socialni pomoči, saj se ne morejo strinjati z vpisom prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnine, ki jim onemogoča kakršnokoli razpolaganje z nepremičnino,« je dejal Dolčič. »Varuh meni, da je vpis prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnine v zemljiško knjigo, opravljen z namenom zavarovanja denarne terjatve iz naslova izplačanih denarnih socialnih pomoči in varstvenega dodatka, prekomeren poseg v pravice posameznikov in predlaga, da država svoje terjatve zavaruje na drugačen, ustrežnejši način. Pri tem tudi opozarjamo, da je nesprejemljivo, da Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti potrebuje več kot pol leta, da prejemniku, ki želi

vrniti prejeto denarno socialno pomoč in varstveni dodatek, sporoči, kakšen je njegov dolg in kako ga lahko povrne.«

Dolčič je predstavil primer osebe, ki ima v lasti več nepremičnin večje vrednosti, pri čemer je prepoved obremenitve in odtujitve pisana na vse nepremičnine. Oseba je celo prosila za prodajo ene od nepremičnin, da bi si z izkupičkom lahko zagotovila nekoliko boljši življenjski standard, a za prodajo ni dobila soglasja.

Varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer opozarja, da je vpis prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnine v zemljiško knjigo, opravljen z namenom zavarovanja denarne terjatve iz naslova izplačanih denarnih socialnih pomoči in varstvenega dodatka, prekomeren poseg v pravice posameznikov.

Nepravilnosti pri ugotavljanju materialnega stanja

Vošnjak je spregovoril o nepravilnem ugotavljanju materialnega stanja družin, ki prosijo za javna sredstva. Po njegovih besedah je varuh v letu 2012 po uveljavitvi nove zakonodaje s področja uveljavljanja pravic iz javnih sredstev začel dobivati pobude, ki so nakazovale precej resno problematiko nepravilnega ugotavljanja materialnega stanja družine, ki prosi za javna sredstva.

»Ministrstvo smo večkrat opozarjali na pojav, da so posameznikom (ali družinam), iste prihodke (npr. enkratni znesek, pridobljen s prodajo premoženja) šteli v prihodke družine dve leti zapored. Precej pobudnikov nas je opozarjalo, da so v zadnjem letu zaslužili tako malo, da jim sploh ni bila izdana dohodninska odločba. Pri odmeri pravic iz javnih sredstev je bilo potem šteto, da za to leto ni podatka, razvidnega iz dohodninske odločbe in so zato upoštevali podatke iz leta prej, ko je posameznik lahko imel še bistveno višje dohodke,« je dejal Vošnjak. »Ne glede na naša opozorila se je s takšno prakso nadaljevalo vse do konca leta 2013, ko je Višje delovno in socialno sodišče v več primerih razsodilo, da takšno razumevanje zakona (15.

člen Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev) ni pravilno. Po tem je bila praksa odločanja na prvi stopnji spremenjena. Težavo smo pa še vedno zaznavali glede vseh oseb, ki so bili v času dveh let prikrajšane zaradi napačnega razumevanja zakonske določbe. Prikrajšane so bile vse osebe, ki se niso pritožile in je s tem njihova odločba postala pravno močna. Ob tem velja poudariti, da gre pri prejemnikih pravic iz javnih sredstev pogosto za osebe s socialnega dna, slabo

izobražene in funkcionalno deloma ali v celoti nepismene. Prejeli smo tudi precej informacij o tem, da so posameznikom pojasnjevali, da pritoževanje nima nobenega smisla, saj pritožbi gotovo ne bo ugodeno. Prikrajšane so bile tudi vse osebe, ki so jim pritožbo rešili pred spremembo prakse in so jo zavrnili. Tako so svoje pravice lahko uveljavile le osebe, ki so uspele s tožbo pred sodiščem in tiste, o katerih pritožbah do letos še ni bilo odločeno. Menimo, da bi država morala svojo napako popraviti in vsem prikrajšanim povrniti sredstva, ki so jim bila neupravičeno odvzeta. Predlagali bomo tudi, da se taka zaveza opredeli v zakonu,« je dejal Vošnjak.

Premoženja brez ekonomske vrednosti ne bi smeli upoštevati

Vošnjak je opozoril tudi na osebe, ki vsaj formalno (niti ne vedno dejansko) razpolagajo s premoženjem, od katerega nimajo in ne morejo imeti nikakršne ekonomske koristi. Se je pa takšno premoženje upoštevalo pri določanju obsega pravic iz javnih sredstev. Te pravice so bile za upravičence priznane v manjšem obsegu, kot bi bilo sicer.

Premoženje brez ekonomske vrednosti lahko zajema zelo različne kategorije.

Med to premoženje na primer sodijo zemljišča, na katerih poteka javna občinska cesta. V državi je precej pogosta situacija, da občina ne uredi statusa svojih cest, torej ne zagotovi odkupa ali razlastitve. Ceste tako pogosto tečejo po zemljišču v lasti zasebnikov, ki s tem zemljiščem ne morejo razpolagati, ga ne morejo uporabljati, hkrati pa tudi nimajo možnosti postopkov, s katerimi bi uredili lastniška razmerja. Poleg tega, najočitnejšega, primera, so možne še mnoge druge situacije, ki zaradi velikega števila lastnikov, dolgotrajnosti različnih sodnih postopkov, dejanske odsotnosti vseh potencialnih kupcev ali najemnikov ali drugih razlogov, posamezniku, kljub skrbnosti najboljšega gospodarja, dejansko onemogočajo, da bi od določenega premoženja imel kakršnekoli materialne koristi, česar pa država ne želi priznati. Od 1. 9. 2014 dalje bo sicer veljala zakonska določba, ki bo centrom za socialno delo dovoljevala (prepuščeno njihovi prosti presoji, pri čemer še ni povsem jasno, kakšni bodo kriteriji za odločanje o tem), da takšnega premoženja ne bodo šteli v premoženje prisilca za javna sredstva. Bo pa ta uredeitev dovoljevala izjemo le za čas največ dveh let, kar po mnenju varuha sploh ne reši večine problemov, jih pa deloma preloži v prihodnost.

»Menimo, da država med premoženje družine ne bi smela šteti premoženja, od katerega družina objektivno ne more

imeti nobene materialne koristi,« je poudaril Vošnjak.

Zaostanki pri reševanju pritožb rušijo pravno in socialno državo

»Varuh je že večkrat opozarjal Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, da nerešene pritožbe na področju sociale ogrožajo temelje pravne in socialne države. Od več kot 20.000 prejetih pritožb jih je do danes ministrstvo rešilo približno 9.000, vse ostale pa naj bi bile po njihovih zagotovilih rešene do konca tega leta. Varuhova naloga ni, da bi predlagal organizacijske ukrepe, vendar vseeno ocenjujemo, da bi moralo ministrstvo začasno razporediti na delo s pritožbami vse strokovno usposobljene zaposlene, še zlasti ker v trenutni situaciji (do nove vlade) niso obremenjeni s pripravo novih predpisov in razvojnih dokumentov. Projekt odprave zaostankov bi moral biti prioriteta, dokler ne bo zagotovljeno odločanje v rokih, ki jih določa zakon (60 dni),« je dejal Dolčič.

Po Dolčičevih besedah enormni zaostanki na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti kažejo na vsaj naslednje probleme:

Ministrstvo je pripravilo slabe zakonske rešitve, ki zahtevajo veliko dodatnega dela že na prvi stopnji, kar povzroča tudi nepotrebne napake in s tem razloge za pritožbe.

Ministrstvo se ni niti organizacijsko niti kadrovske ustrezno pripravilo na spreminjeno zakonodajo.

Odgovorni v ministrstvu niso pravočasno reagirali na veliko število pritožb in sprejeli ukrepov, da bi preprečili nadaljnje kopičenje nerešenih vlog.

Pobud je vse več

Varuhinja Nussdorferjeva je predstavnike sedme sile uvodoma seznanila še, da je Varuh letos prejel že 1.474 pobud in da je na lastno iniciativo odprl 523 pobud.

Klicev k Varuhu je bilo 4.418, v šestih mesecih pa je bilo opravljenih že sedem poslovanj zunaj sedeža, tam pa so se srečali s 94 pobudniki. Ob poslovanju so skupaj s Fakulteto za družbene vede izvedli tudi šest večerov z Varuhom in projekt zaključili.

Z varuhinjo se lahko posamezniki pogovorijo tudi osebno

Kot je povedala Nussdorferjeva je lani prejela 165 prošenj za osebni pogovor z njo. Lani je opravila 67 pogovorov z ljudmi, ki so jo prosili za osebni pogovor, letos pa že 54, medtem ko 20 pobudnikov še čaka na pogovor z njo. Seveda pa imajo vsi pobudniki vedno možnost podati pobudo in se o svojih stiskah pogovoriti s svetovalci in svetovalkami pri Varuhu.

Tomaž Kšela

Sindikati obrti in podjetništva prejel priznanje

DOLGOLETNO TVORNO SODELOVANJE

Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS) je 23. junija 2014 v gostišču Jezeršek v Medvodah obeležilo 20. obletnico svojega delovanja. V imenu Sindikata obrti in podjetništva Slovenije (SOPS) in ZSSS je na slovesnosti navzoče pozdravil generalni sekretar SOPS Martin Muršič in dejal, da delodajalske in delojemalske organizacije že desetletja zagotavljajo vsestransko podporo celostnemu razvoju obrti in podjetništva v Sloveniji, pri čemer imata še posebej vidno vlogo Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije ter Sindikat obrti in podjetništva Slovenije. Muršič je v svojem govoru poudaril, da je pogosto izrečena misel, da smo vsi na isti barki, za socialne partnerje v obrti že zdavnaj postala dejstvo, ki je dozorelo ob skupnem spoznanju, da se lahko le v odgovornem socialnem dialogu naredi največ dobrega za delodajalce, delavce in hkrati za skupno družbeno korist.

Dobro urejena delovna razmerja in relativno stabilno socialno stanje v obrti in malem podjetništvu ni nastalo od včeraj na danes, ampak je bilo skrbno izgrajevano skozi desetletja. Poudaril je, da sta bila sindikat obrti v svojem 64-letnem delovanju in delodajalsko združenje obrti v svojem 20-letnem delovanju, kljub zastopa-

Na slovesnosti ob 20. obletnici delovanja ZDOPS je navzoče pozdravil tudi generalni sekretar SOPS Martin Muršič.

nju različnih interesov, na mnogih področjih enotna, predvsem takrat, in v primerih, ko je šlo za uveljavljanje skupnih interesov in potreb obrtništva, kot na primer pri zavzemanju za: ustrezen izobraževalni sistem za obrtne poklice, ureditev problematike plačilne nediscipline, zmanjšanje sive ekonomije, davčno razbremenitev, povečanje zaposlitvenih možnosti in po-

dobno. Prav tako pa ne gre spregledati stalnih skupnih zahtev za večjo družbeno skrb glede krepitve preventive na področju varnosti in zdravja pri delu.

Na svečanem dogodku je delodajalska organizacija Sindikatu obrti in podjetništva Slovenije podelila tudi posebno priznanje za dolgoletno tvorno sodelovanje.

Ana Čermelj

Poslovanje samostojnih podjetnikov posameznikov v letu 2013

BOLJŠI REZULTATI POSLOVANJA

Samostojni podjetniki, ki so poslovali v letu 2013, so v primerjavi z letom poprej izboljšali rezultate svojega poslovanja, medtem ko so jih družbe poslabšale. To je ena od bistvenih ugotovitev iz informacije o poslovanju samostojnih podjetnikov posameznikov v Sloveniji v letu 2013, ki jo je pripravila Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES).

69.629 majhnih samostojnih podjetnikov

Iz poročila je razvidno, da je lani poslovalo 69.626 majhnih samostojnih podjetnikov, pri katerih je bilo zaposlenih 42.437 delavcev.

Skupno so samostojni podjetniki ustvarili 4,76 milijarde evrov prihodkov, odhodki pa so znašali 4,44 milijarde evrov. Podjetniki so lani ustvarili za dobrih 319 milijonov evrov neto podjetnikovega dohodka, kar je za 25 odstotkov več kot leta 2012. Negativni poslovni izid vseh podjetnikov skupaj pa je lani znašal nekaj več kot 62 milijonov evrov. Podjetniki so imeli lani tudi za 444 več zaposlenih kot v predhodnem letu.

Prihodki podjetnikov predstavljajo 6,2 odstotka prihodkov gospodarskih družb

Večkrat se postavi vprašanje, kakšen je delež samostojnih podjetnikov v celotnem slovenskem gospodarstvu. Skupni prihodek 4,76 milijarde evrov predstavlja 6,2 odstotka prihodkov gospodarskih družb v letu 2013. Samostojni podjetniki so prihodke lani povečali za 6 odstotkov, družbe pa zmanjšale za 0,2 odstotka. Samostojni podjetniki so na domačem trgu povečali

prihodke za 5 odstotkov, na tujih trgih pa za 12 odstotkov.

Samostojni podjetniki so lani ustvarili za 1,26 milijarde evrov neto dodane vrednosti, kar predstavlja 7,6 odstotka neto dodane vrednosti gospodarskih družb. Neto dodana vrednost na zaposlenega je bila lani v podjetništvu 29.895 evrov (4 odstot-

Povprečna mesečna plača na zaposlenega pri podjetnikih je leta 2013 znašala 936 evrov, kar je znatno manj od povprečne mesečne plače v gospodarskih družbah, kjer je znašala 1.461 evrov.

ke več kot leto poprej), v gospodarskih družbah pa 39.011 evrov (1 odstotek več kot leto poprej).

Kar se tiče dolgoročnih finančnih obveznosti, so jih imeli podjetniki lani dobrih 550 milijonov evrov oziroma 3 odstotke manj kot leta 2012. Njihove kratkoročne finančne obveznosti pa so se povečale za 7 odstotkov na dobro milijardo evrov.

Poslovni rezultati že blizu tistim, pred krizo

Večkrat se postavi vprašanje tudi, ali je podjetništvo že prebrodilo krizo? Najhujši padec rezultatov gospodarjenja so podjetniki zabeležili leta 2009. Podatki kažejo, da je delež podjetnikovih dohodkov in neto podjetnikovih dohodkov v njihovem ce-

lotnem prihodku še vedno malce nižji kot leta 2008, delež negativnega poslovnega izida pa je še vedno nekoliko višji kot leta 2008. Sicer pa so podjetniki v Sloveniji od leta 2003 najboljše poslovne rezultate dosegli leta 2004, zelo dobre pa tudi 2007.

Izvaža manj kot 10 odstotkov podjetnikov

Podjetniki v Sloveniji ustvarijo 86 odstotkov čistih prihodkov na domačem trgu, 10,2 odstotka na trgu Evropske unije in 1,4 odstotka na trgih izven Evropske unije.

Čiste prihodke od prodaje na tujem trgu je ustvarilo 6.808 podjetnikov. Od tega je 6.715 mikro podjetnikov ustvarilo 78,0 odstotka in 93 majhnih podjetnikov 21,1 odstotka prihodkov na tujem trgu. Največ podjetnikov, ki izvažajo, se ukvarja s kopenskim prevozom in cevovodnim transportom, s proizvodnjo kovinskih izdelkov, s posredništvom in trgovino na debelo ter s specializiranimi gradbenimi deli.

Stroški dela v podjetništvu so lani znašali 15,1 odstotka. Znašali so slabih 673 milijonov evrov in so bili za tri odstotke višji kot leta 2012. Stroški plač so lani znašali 476,5 milijona evrov in so se glede na leto poprej povečali za 3 odstotke.

Plače so se nominalno povečale, realno pa zmanjšale za 0,4 odstotka

Leta 2013 je bila povprečna plača na zaposlenega pri podjetnikih 936 evrov.

Svet prihaja v absurdno situacijo

ENI PREOBREMENJENI, DRUGI BREZPOSELNI

Kot poročajo mediji po vsem svetu, so na Japonskem uvedli nov dela prost praznik – dan gora. Razlog je preprost: japonska vlada želi Japonke in Japonce, ki so preveč zagreti za delo, prisiliti k temu, da bi več počivali. Tako imajo na Japonskem že 16 dela prostih praznikov, medtem ko jim imamo v Sloveniji 12 (velja za leto 2014).

Japonci bodo dan gora prvič proslavljali 18. avgusta 2016. Na ta dan bodo morali ostati doma ali oditi na izlet v gore tudi tisti Japonci, ki jih sicer težko prepričajo, da ne bi delali. Povprečni japonski delavec izkoristi samo 8,6 dni svojega plačanega dopusta, kar ne znese niti polovico prostih dni. Sicer pa na Japonskem takšnega poletnega dopusta, kot ga imamo v evropskih državah, niti ne poznajo. Podobno kot Japonci so delovni tudi Američani, saj izkoristijo samo deset od 14 dni plačanega dopusta.

Svet prihaja v absurdno situacijo. Na eni strani so zaposleni, ki kar naprej delajo, ker jim naložijo preveč dela, na drugi strani pa so armade brezposelnih, ki bi radi delali, pa nimajo kaj. Eni si želijo počitka, pa si ga ne morejo privoščiti, četudi imajo denar. Drugi pa si želijo dela, da bi nekaj zaslužili, saj brez sredstev ne morejo dostojno živeti. Razlog, zakaj je tako, pa je jasen: en delavec, ki prekomerno dela, ja za kapital oziroma za delodajalca cenejši, kot dva delavca, ki delata normalen delovni čas.

T. K.

Nominalno je bila za en odstotek višja kot leta 2012, realno pa za 0,4 odstotka nižja kot leta 2012. Povprečna mesečna plača pri podjetnikih je bila lani znatno nižja od povprečne mesečne plače v gospodarskih družbah, kjer je znašala 1.461 evrov.

Velika večina podjetnikov nima nobenega zaposlenega

Največ samostojnih podjetnikov (88,7

odstotka) je imelo lani od nič do enega zaposlena. Kar 50.160 (72 odstotkov) pa jih nima nobenega zaposlenega. Daleč največ delavcev v podjetništvu dela pri delodajalcih, ki imajo od 2 do 9 zaposlenih.

Podjetništvo najbolj cveti v osrednji slovenski regiji in Podravju

Po številu podjetnikov, številu zapo-

slenih in prihodkih so bili lani najbolj pomembni podjetniki v štirih dejavnostih: gradbeništvu, predelovalnih dejavnostih, trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil ter v prometu in skladiščenju.

Najbolj uspešni pa so podjetniki iz osrednje slovenske regije ter iz Podravske, Savinjske in Gorenjske regije.

T. K.

Zdravnica svetuje

Piše: Maja Sendi,
dr. med.

Sončenje – prijetno a nevarno

Poletje je tu, z veseljem oblečemo lahka poletna oblačila, večina od nas pa si ob tem želi tudi lepo porjavelo kožo. Danes se večina ljudi že kar dobro zaveda možnih posledic prekomernega izpostavljanja sončnim žarkom, toda soncu se ne moremo in tudi ne želimo povsem izogniti, še posebej v počitniških dneh. Zaradi tega je prav, da spregovorimo o varnem in pravilnem izpostavljanju sončnim žarkom.

Zakaj je sončenje pravzaprav nevarno?

Sončevo sevanje tvorijo žarki različnih valovnih dolžin. Ob izpostavljanju soncu najprej začutimo toploto, ta občutek je na račun infrardečih žarkov, ki koži niso nevarni. Sončne opekline in druge trajne poškodbe kože povzročajo ultravijolični (UV) žarki. Glede na valovno dolžino jih delimo na UVA, UVB ter UVC žarke. Za nastanek sončnih opeklin so odgovorni UVB žarki, ti prodirajo do zemlje predvsem poleti, ustavijo pa jih gosti oblaki, gosta tkanina ter steklo. Koža se pred temi žarki ščiti z dodatno tvorbo pigmenta, kar je pravzaprav porjavlost. UVA žarki so manj nevarni za nastanek opeklin, vendar pa pomembno prispevajo k celoletni izpostavljenosti sončnim žarkom, prodirajo globlje v kožo in povzročajo bolj dolgoročne okvare, ki se jih ne zavedamo. Zaradi delovanja na principu UVA žarkov tudi solariji niso prava pot do zdrave porjavelosti. UVC žarki so zelo nevarni, vendar pa jih večina prestreže ozonska plast atmosfere.

Takojšnje posledice pri prekomernem sončenju

Sončna opeklina je akutna vnetna reakcija, začne se približno pol ure po sončenju, najmočnejše pa se izrazi šele po 12 – 24 urah. Prav ta zakasnela reakcija nas lahko zavede, da se sonca ne umaknemo pravočasno. O opeklinah prve stopnje govorimo, kadar je poškodovana samo povrhnjica kože. Koža je rdeča, na otip vroča, boleča, v začetku tudi srbi. Znaki vnetja minejo v 4 – 7 dneh, uničene celice povrhnjice se v nekaj dneh odluščijo in koža se obnovi. V hujših primerih govorimo o opeklinah druge stopnje, kjer se razvijejo tudi zelo boleči mehurji. Nastanek mehurjev lahko spremlja tudi vročina, glavobol, slabost in bruhanje. V tem primeru je nujno obiskati zdravnika saj gre lahko tudi za vročinsko kap. Slednja je smrtno nevarna, saj pride do nenadzorovanega naraščanja telesne temperature, ki lahko vodi v odpoved organov.

Kasne posledice prekomernega izpostavljanja sončnim žarkom

Koža si vse zapomni in nič ne odpusti! So vam te besede kaj znane? Koža ima k sreči zelo dobro samoobnovitveno sposobnost in se tako večina manjših poškodb na njej popravi. Vendar pozor! Učinek UV žarkov je kumulativen, večkratno prekomerno sončenje povzroča v kožnih celicah sčasoma nepopravljive poškodbe. Dolgoročne posledice sončenja se kažejo s zgodnjim staranjem in gubanjem kože, tanjšanjem kože, nastankom starostnih peg in sončevih peg. Kasna posledica, ki se je najbolj bojimo, pa je kožni rak. UV žarki so namreč zelo

kancerogeni. Bolj ogroženi so ljudje s svetlo poltjo, ljudje z več pigmentnimi znamenji in ljudje s kožnim rakom v družini. S sončenjem je najbolj povezan rak tipa bazaliom. Pojavlja se pri starejših, najpogosteje se kaže s razjedo, ki se ne zaceli. Zelo redko se razširi v oddaljene organe in je večinoma z operativno odstranitvijo popolnoma ozdravljiv. Drugi najpogostejši tip kožnega raka je ploščatocelični karcinom, prav tako značilen v starejši populaciji, kaže pa se v obliki rdečkastih, luskastih madežev ali izboklin. Raste hitro in z razraščanjem uničuje bližnja tkiva. Sčasoma zaseva v bezgavke in oddaljena tkiva, v zgodnjih fazah pa ima z operativnim zdravljenjem dobro prognozo. Najnevarnejša oblika kožnega raka je maligni melanom, ta nastane iz kožnih znamenj in pogosto na mestih, ki niti niso bila najbolj izpostavljena sončnim žarkom. Pojavlja se tudi pri mladih! Tudi ta vrsta raka je neposredno povezana z prekomernim izpostavljanjem sončnim žarkom, hude sončne opekline v otroštvu pa še podvojijo tveganje za nastanek melanoma v odrasli dobi. Število novoodkritih melanomov v Sloveniji v zadnjih 50 letih vsako leto naraste. Melanom se lahko kaže kot ploščata lisa v ravnini kože ali dvignjeno znamenje. Pri oceni ali je znamenje sumljivo, si lahko pomagamo s pravilom ABCDE. Vsako znamenje, ki postaja asimetrično (A – asymetry), spreminja robove (B – border), začčenja spreminjati odtenke od močno rjave do črne in sive (C – color), se večja v premeru (D – diameter) in dviguje od podlage (E – elevation), je sumljivo, da se razvija v melanom. V primeru, da opazite kakšno znamenje, ki se spreminja glede na zgoraj naveden kriterije je nujen obisk zdravnika. Zdravljenje malignega melanoma je v primerih, ko je odkrit dovolj zgodaj in omejen na povrhnjico kože, z operativno odstranitvijo uspešno.

Nekaj osnovnih pravil za varno sončenje

V kolikor se sončnim žarkom nikakor ne morete izogniti, vsaj poskrbite zato, da ste vedno ustrezno zaščiteni s sredstvi za sončenje. Izberite kremo, ki ima višji zaščitni faktor oziroma vsaj faktor 20. Na suho in čisto kožo jo nanesite vsaj 30 min pred izpostavitvijo soncu, da se vpije v kožo in jo začne ščititi. Moč sončnih žarkov je najmočnejša med 10:00 in 16:00, takrat se skušajte zadrževati v senci ali v zaprtem prostoru, nikakor pa se v tem času ne sončite. Ne pozabite na zaščito oči! Nosite kakovostna sončna očala saj sončni žarki poškodujejo tudi roženico, v poznejših letih pa prispevajo k nastanku sive mrežnice. Če opazite, da vaša koža postaja rožnata, se čimprej umaknite v senco ali zaprt prostor, na kožo pa dajte hladne mokre obkladke. Veliko pijte! Odrasel človek naj bi popil 2-3 litre tekočine dnevno, saj dehidriranost oslabi zaščitno delovanje kože. Še posebno pomembna je zaščita otroške kože, saj imajo otroci tanjšo in bolj občutljivo kožo kot odrasli. Dojenčkov in malih otrok nikoli ne smemo direktno izpostavljati soncu! Izdelke za zaščito pred soncem sicer uporabljamo pri otrocih od 6. meseča dalje, prej ne. Seveda je obvezna tudi zaščita z obleko in pokrivalom. Dokazano je, da hude opekline kože v otroštvu lahko vodijo do poškodb, ki se kažejo kasneje v življenju.

Za konec...

Sonce seveda ni samo škodljivo, manjše količine UV žarkov so namreč nujne za presnovo vitamina D, ki je potreben za zdrave kosti. Sončni žarki poleg tega tudi prispevajo k boljšemu razpoloženju ter energiji. V soncu je treba torej uživati skrbno in varno, le tako nam bo v veselje skozi celo življenje.

Gospodarske družbe v Sloveniji lani ustvarile 16,6 milijarde evrov dodane vrednosti

POVEČEVANJE IZVOZA

Obseg industrijske proizvodnje v Sloveniji je bil leta 2013 za 0,7 odstotka manjši kot leto poprej. Že leta 2012 pa je bil za 0,5 odstotka manjši kot leta 2011. Cene industrijskih izdelkov pri proizvajalcih pa so se lani povečale za 0,3 odstotka. V letu 2013 so gospodarske družbe v Sloveniji z izvozom ustvarile 21,6 milijarde evrov, uvozile pa so za 22,1 milijarde evrov. Izvoz je bil v primerjavi z letom poprej večji za 2,6 odstotka, uvoz pa za 0,3 odstotka. Pokritost uvoza z izvozom se je izboljšal – lani je bila 97,6 odstotna. To je le nekaj poglavitnih podatkov iz informacije o poslovanju gospodarskih družb v Republiki Sloveniji v letu 2013, ki jo je pripravila Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES).

Cene življenjskih potrebščin so poskočile za 1,8 odstotka

Cene življenjskih potrebščin so se lani v Sloveniji povečale za 1,8 odstotka, vendar nekoliko manj kot leto poprej. Povprečna temeljna obrestna mera se je zmanjšala – lani je bila 1,92 odstotna, leto poprej pa 2,63 odstotna.

Sicer pa je podatke iz letnih poročil za leto 2013 Ajpesu posredovalo 61.312 gospodarskih družb. Mimogrede: lani jih je bilo ustanovljenih 6.178 oziroma 2 odstotka manj kot v letu 2012; s poslovanjem pa je prenehalo 3.592 družb, kar je 1 odstotek manj kot leto poprej.

Neto dobiček se je močno zmanjšal

Družbe, ki so poslovale v letu 2013, so v primerjavi z letom 2012 pomembno poslabšale rezultate poslovanja. Izkazale so neto čisti dobiček, ki je pomenil le še dobro tretjino neto čistega dobička iz leta 2012.

En odstotek več zaposlenih

V 61.312 gospodarskih družbah je bilo lani 425.833 zaposlenih, kar je en odstotek

tek več kot leto poprej. Skupni prihodki družb so znašali 77,1 milijarde evrov (0,2 odstotka manj kot leta 2012), odhodki pa 76,6 milijarde evrov (0,3 odstotka več kot leta 2012). Neto celotni dobiček je znašal 538 milijonov evrov, čisti dobiček pa 2,8 milijarde evrov. Čista izguba je znašala 2,6 milijarde evrov, neto čisti dobiček pa nekaj manj kot 170 milijonov evrov.

Gospodarske družbe so lani ustvarile 47,6 milijarde evrov prihodkov na domačem trgu, 19,2 milijarde evrov na trgu EU in 7,5 milijarde evrov na trgih izven EU.

Poslovanje so izboljšala le srednje velika podjetja

Med družbami je bilo 94 odstotkov mikro družb, 3,8 odstotka majhnih, 1,2 odstotka srednjih in 1,1 odstotka velikih družb. Rezultate poslovanja so v letu 2013 izboljšale samo srednje velike družbe.

16,6 milijarde evrov dodane vrednosti

Gospodarske družbe v Sloveniji so lani ustvarile 16,6 milijarde evrov dodane vrednosti, kar je 2 odstotka več kot leto poprej.

Neto dodana vrednost na zaposlenega je znašala lani 39.011 evrov, kar je en odstotek več kot leta 2012.

Največ neto čiste izgube so imele družbe s področja finančne in zavarovalniške dejavnosti (421 milijonov evrov). Njihova čista izguba se je povečala za 14 odstotkov. Najslabše rezultate poslovanja so imele mikro in velike družbe, največ neto

čiste izgube pa so ustvarile družbe iz Obalno kraške, Gorenjske in Podravske regije.

V bilanci stanja za leto 2013 so družbe izkazale nekaj več kot 93 milijard evrov obveznosti do virov. Družbe so imele 21,7 milijarde evrov dolgoročnih obveznosti in 30,3 milijarde evrov kratkoročnih obveznosti.

Skoraj 40 odstotkov prihodkov ustvarjenih na tujih trgih

Družbe so lani ustvarile 75,7 milijarde evrov poslovnih prihodkov. Na domačem trgu so ustvarile 47,6 milijarde evrov prihodkov, s prodajo na trgu EU 19,2 milijarde evrov in 7,5 milijarde evrov na trgih izven EU.

Gospodarske družbe so lani ustvarile 61,8 odstotkov čistih prihodkov na domačem trgu, 24,9 na trgu EU in 9,7 na trgu izven EU.

17.626 izvoznikov

Čiste prihodke od prodaje na tujem je ustvarilo 17.626 družb. 65,6 odstotka vseh prihodkov v tujini je ustvarilo 459 velikih družb. Največ jih je bilo s področja predelovalnih dejavnosti, ter trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil. Družb, ki so s prodajo na tujih trgih ustvarile več prihodkov kot s prodajo doma, je bilo 6.141.

T. K.

Delovne preference oseb nad petdeset let KRAJŠI DELOVNI ČAS

Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound) v poročilu o delovnih preferencah oseb nad petdeset let ugotavlja, da ta skupina ljudi pogosto daje prednost krajšemu delovnemu času, ki omogoča boljše usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja. Raziskave kažejo, da imajo starejši ljudje, ki lahko shajajo z dohodki, večjo željo po krajšem delovniku kot tisti, ki so v prihodkovni stiski. Pri mlajših generacijah ta razlika ni tako očitna. Približno polovica vseh delovno neaktivnih upokojencev trdi, da bi želelo delati – pogosto za krajši delovni čas. Ta delež je večji med mlajšimi, visoko izobraženimi in zdravimi upokojenci z delovnimi izkušnjami.

Ljudje, starejši od petdeset let, imajo veliko izkušenj in njihov prispevek družbi je pomemben v mnogih pogledih. Toda zlasti v državah članicah, ki so EU pristopile leta 2004 in pozneje, ta generacija pogosto spada med ranljive skupine ljudi v smislu dostopa do zdravstvenega varstva, kakovosti bivanja in materialne prikrajsanosti.

S. J.

Kulturni kotichek

Piše: Roman Končar

Predana glasbi, pa tudi drug drugemu ...

Včasih človek naredi tudi kaj takega, kar se soljudem zdi skorajda nemogoče. Predvsem, ko je mlad in drzen in poln tako življenjske, kot tudi ustvarjalne energije. Ideje se rojevajo, kot po tekočem traku; take, malo bolj »normalne« in zategadelj toliko bolj stvarne, oziroma izvedljive, pa tudi take, malo manj »normalne« in za marsikoga neizvedljive, ali pa vsaj izredno težko izvedljive. Prav slednje so bile - in so še vedno - zame največji in najprivlačnejši izziv. Ob njih udejanjanju mi kri hitreje teče po žilah, že rahlo ostarelih in »zmatranih« in srce v prsih bije v bolj dinamičnem ritmu.

Zima je bila. Ena izmed mnogih. Povabili so me, odgovorni iz nekega kar precej pomembnega in tudi pomembnosti primerno velikega slovenskega podjetja, katerega glavna dejavnost je računalništvo (in vse, kar poleg sodi), da bi jim pomagal pri pripravi dogodka (»eventa«, kot so ga novodobno poimenovali), srečanja s poslovnimi partnerji. Hoteli so nekaj posebnega in so dogodek locirali na Roglo, v tamkajšnji hotel. Dogodek je bil sestavljen iz t.i. seminarskega dela in iz t.i. »gala večera«, tako je bilo nujno zagotoviti prostore za izvedbo seminarja, pa tudi prostor za izvedbo slavnostnega, »gala večera«.

Bilo bi fino in fajn, če ne bi tisto zimo zapadlo ogromno snega. Saj snega je na Rogli vedno v izobilju, a tisto zimo ga je bilo še prav posebej - ogromno. Tuhtal sem in tuhtal, kaj naj pripravim, pa sem domislil. Poklical sem prijatelje iz mariborskega EXPO BIRO-ja, fan-te, ki iz nemogočega znajo in zmorejo narediti mogoče, in smo, z združenimi močmi, sredi Rogle, ob prej omenjenem hotelu, postavili - srede zime - dodatne šotore in vanje umestili seminarske delavnice. Seveda so vrli možakarji »šotorski« vse skupaj udejanjili tako, da so bili vsi šotori tudi primerno ogrevani in je bilo bivanje v njih prava milina, posebnost pa prav takisto. Ljudje, ki so se udeležili tega dogodka, se niso in niso mogli načuditi nenavadnosti seminarske izvedbe in organizatorji, prej omenjeno računalniško podjetje, so dobivali na tone pohval.

Prav poseben izziv pa je bil zame tisti »gala večer«. Umestil sem ga kar v športno halo, ki se je bohotila v vsej svoji prostorski krasoti ob hotelu.

Na Roglo so moji sodelavci zvozili za tri ta velike »šleperje« opreme in sredi prej omenjene športne hale je počasi, a zato toliko bolj zane-

sljivo, zraslo pravo, pravcato gledališko-estravno prizorišče, katerega bi nam prav zlahka zavidali marsikje po svetu.

V vsebinskem delu je bilo vse skupaj zamišljeno kot nekakšen mini kabaret; prišel je znameniti Uroš Smolej, igravec MGL-ja, prišli so plesalci in pevci, med njimi tudi dvojec, ki se mi je prav takrat doživljenjsko vtisnil v dušo in v srce - Frenk in Nuša Derenda. Z Nušo sva že prej sodelovala, že za časa njenih pevskih začetkov, Frenka pa sem bolj malo poznal, čeprav sva se videla že pred njunim nastopom na takratni Rogli.

Dogovorili smo se, da bo Nuša izvedla dve solo točki, mene je pa nenehno preganjala ideja, da bi nastopila tudi skupaj (malokdo ve, da je Frenk Derenda ne le odličan, »hiper-ober« profesionalen ozvočevalec najrazličnejših prireditev, temveč tudi zgleden harmonikaš!), s svojo glasbeno točko.

In sem ju tako živo življenjsko prepričeval, da sta na koncu vendarle pristala in sta pripravila prav posebno presenečenje - »jodloberkainer« točko, kjer je Nuša dala od sebe a ma čisto vse, kar je znala tudi v segmentu narodno-zabavne glasbe, Frenk pa vlekli meh s tako vnemo, da bi se harmonika skorajda vžgala, s tako strastjo jo je vlekli zdaj v eno, zdaj v drugo smer!

Presenetila sta vse prisotne (med njimi je bilo kar nekaj uglednih imen iz tujine!) s svojo neverjetno spontanostjo, s svojo rariteto in predvsem z resnično veliko več kot samo vrhunsko, profesionalno izvedbo.

Ljudje so peli in ploskali z njima, vse »fasade« neke navidezne uglajenosti in pregovorne »finoče« so ob njuni izvedbi popadale in se spremenile v prah. Ljudje so preprosto začutili njuno srčnost in so skupaj z njima - uživali.

Nuša in Frenk sta bila tudi sama prijetno presenečena nad odzivom občinstva in to jima je dajalo, že med nastopom samim, novega izvajalskega elana.

Prav zaradi njunega nastopa se je omenjeni večer nekako prelevil v eno samo radost in veselje.

Nekaj let kasneje sva z Nušo sodelovala (kot člana strokovne žirije) tudi pri izvedbi 2. festivala narodno-zabavne glasbe za Veliko nagrado Gadove peči in tudi takrat je Nuša izkazala vso veličino karakterja »velike zvezde«, ki pa je to, kar je, prav zaradi njenega človeškega odnosa do soljudi, do preprostih ljudi, ki znajo prepoznati iskrenost od lažne korifejnosti.

Hvala, draga prijateljca, za vajin neprecenljivi prispevek k nečemu, kar je in bo ostalo za vse večne čase vtisnjeno v spomin vseh tistih, ki smo imeli priložnost videti in slišati vajino bravuroznost. Profesionalno in človeško. Ostanita taka, kot sta in naj vama Stvarnik zdravja da!

IZRAČUN AKONTACIJE DOHODNINE OD DOHODKA IZ ZAPOSLOTITVE

DAVČNE OLAJŠAVE

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2014:

Če znaša skupni bruto dohodek v evrih/mesečno		znaša splošna olajšava v evrih/mesečno
nad	do	
0,00	905,53	543,32
905,53	1.047,57	368,22
1.047,57		275,22

2. Osebnolajšave

v evrih/mesečno

invalidu s 100% telesno okvaro	1.471,57
olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	234,92
posebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta	206,42
za prvega otroka in za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana	203,08
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego	735,83

za drugega vzdrževanega otroka	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	515,65
za petega vzdrževanega otroka	663,09

• za vse nadaljnje vzdrževane otroke se olajšava glede na višino za predhodnega vzdrževanega otroka poveča za 147,44 evra

DOHODNINSKA LESTVICA

Akontacija dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za leto 2014 izračuna na podlagi Pravidnika o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2014 (Uradni list RS, št. 108/2013):

Če znaša neto davčna osnova v evrih/mesečno		znaša dohodnina v evrih/mesečno	
nad	do		
0,00	668,44	16 %	
668,44	1.580,02	106,95 + 27 %	nad 668,44
1.580,02	5.908,93	353,08 + 41 %	nad 1.580,02
5.908,93		2.127,93 + 50 %	nad 5.908,93

SINDIKALNA LISTA - JULIJ 2014

1. Dnevnice :

1.1. Dnevnice za drobno gospodarstvo

(od 01. 12. 2010 naprej):

- cela dnevnicca, nad 12 do vključno 24 ur 15,02 €
- polovična dnevnicca, nad 8 do 12 ur 7,51 €
- znižana dnevnicca, 6 do 8 ur 5,26 €

1.2. Dnevnice za obrt in podjetništvo

(od 01. 07. 2010 naprej):

- cela dnevnicca, nad 12 do vključno 24 ur 17,00 €
- polovična dnevnicca, nad 8 do 12 ur 8,50 €
- znižana dnevnicca, 6 do 8 ur 6,20 €

2. Kilometrina:

Za prevoz na službenem potovanju z lastnim prevoznim sredstvom znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer: 0,37 €

3. Nadomestilo za ločeno življenje:

- po KP za obrt in podjetništvo ter po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva 334,00 €

4. Prenočevanje:

Stroške prenočevanja dobi delavec povrnjene v višini zneska na predloženem računu.

5. Regres za prehrano (za dan prisotnosti na delu):

- po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 01. 2012 naprej) 4,90 €
- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (od 01. 12. 2010 naprej) najmanj 3,56 €

6. Prevoz na delo in z dela:

- po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 07. 2010 naprej): v višini 100% cene javnega prevoza
Če ni možnosti javnega prevoza, znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer (od 01. 07. 2010 naprej): 0,18 €

- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (od 01. 12. 2010 naprej): v višini 65% cene javnega prevoza.

Če ni možnosti javnega prevoza, znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer (od 01. 12. 2010 naprej): 0,15 €

7. Nagrade dijakom in študentom na praktičnem usposabljanju:

letnik	dijak	študent
prvi	90,00 €	170,00 €
drugi	120,00 €	170,00 €
tretji in četrti	150,00 €	170,00 €

Nagrade ne izključujejo štipendij.

8. Jubilejne nagrade:

a) po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 01. 2014 naprej):	član SOPS:	nečlan:
- za deset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	610,51 €	457,88 €
- za dvajset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	915,77 €	763,14 €
- za trideset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	1.221,02 €	1.068,40 €
b) po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva:		
- za deset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	610,51 €	
- za dvajset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	915,77 €	
- za trideset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	1.221,02 €	

9. Odpravnina ob upokojitvi:

- po KP za obrt in podjetništvo ter KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (oziroma v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca za pretekle tri mesece, če je to zanj ugodnejše) 3.052,56 €

10. Solidarnostna pomoč:

1.526,28 €

11. Regres za letni dopust:

- po KP za obrt in podjetništvo najmanj 797,04 €
- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva najmanj 797,04 € največ 1.072,09 €

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je znašala povprečna mesečna plača na zaposleno osebo v podjetjih in drugih organizacijah v Sloveniji v aprilu 2014 bruto 1.531,56 € oziroma neto 1.001,03 €, za obdobje II. - IV. pa bruto 1.526,28 € oziroma neto 997,46 €.

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije
Martin Muršič, generalni sekretar

PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI ZA OBRT IN PODJETNIŠTVO

Skladno z 59. členom Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo (Ur. l. RS št. 92/2013) znaša najnižja osnovna plača od 1. januarja 2014 naprej:

I. tarifni razred	586,92 €
II. tarifni razred	610,17 €
III. tarifni razred	641,64 €
IV. tarifni razred	656,37 €
V. tarifni razred	695,97 €
VI. tarifni razred	797,83 €
VII. tarifni razred	933,63 €
VIII. tarifni razred	1.046,79 €

* Ker je povprečna letna inflacija v obdobju januar–december 2013 v primerjavi z obdobjem januar–december 2012 preseгла 0,5%, so se najnižje osnovne plače po tej kolektivni pogodbi in osnovne plače delavcev za leto 2013, za mesec januar 2014 in naprej povečale za dejansko povprečno letno inflacijo, za 1,8% (vir: SURS).

PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI MED DELAVCI IN DRUŽBAMI DROBNEGA GOSPODARSTVA

Skladno s Tarifno prilogo Kolektivne pogodbe med delavci in družbami

drobnega gospodarstva (Ur. list RS, št. 94/2010) znaša izhodiščna plača od 1. februarja 2014 naprej najmanj:

I. tarifni razred	556,27 €
II. tarifni razred	634,15 €
III. tarifni razred	712,00 €
IV. tarifni razred	801,01 €
V. tarifni razred	895,57 €
VI. tarifni razred	1.068,02 €
VII. tarifni razred	1.212,65 €
VIII. tarifni razred	1.446,27 €
IX. tarifni razred	1.735,53 €

*Najnižje osnovne plače po tej KP se v mesecu februarju tekočega koledarskega leta povečajo v višini povprečne letne stopnje rasti cen življenjskih potrebščin preteklega leta glede na predpreteklo leto v RS, v skladu z objavo Statističnega urada RS (SURS).

V obih razpredelnicah navedenim zneskom je treba prišteti dodatek na skupno delovno dobo (0,5 odstotka za vsako leto delovne dobe), in morebitne dodatke zaradi naporov in težkih pogojev dela.

MINIMALNA PLAČA: Minimalna plača za zaposlenega, ki dela polni delovni čas, je od 1. januarja 2014 naprej določena v višini bruto 789,15 €.

ZAJAMČENA PLAČA: Po sklepu Vlade republike Slovenije znaša zajamčena plača od 1. avgusta 2006 naprej bruto 237,73 €.

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Malgajeva 5, 1000 Ljubljana,
tel.: 08/205 26 83, faks: 08/205 26 84, e-naslov: sops@siol.net

DEL DOHODNINE NAMENITE SINDIKATU!

Vsak davčni zavezanec, ki plača dohodnino, lahko delček te dohodnine (do 0,5 odstotka) nameni namesto v državno blagajno za financiranje različnih humanitarnih, kulturnih in drugih splošno koristnih društev, organizacij in sindikatov. Za to mora samo izpolniti poseben obrazec »**Zahteva za namenitev dohodnine za donacijo**« in ga poslati na naslov **Davčna uprava RS, p. p. 107, Davčna ulica 1, 1001 Ljubljana**, ali na svojo davčno izpostavo.

DONACIJA VAS NIČ NE STANE!

Vsi, ki se boste odločili nameniti del dohodnine Sindikatu obrti in podjetništva Slovenije, nam sporočite vaš naslov na tel. št.: **08/205 26 83** ali na e-naslov: **sops@siol.net** in poslali vam bomo že izpolnjen obrazec, ki ga morate le še podpisati in poslati na omenjeni naslov davčne uprave. V sindikatu bomo ta sredstva namenili za solidarnostne pomoči delavcem, ki živijo v težkih socialnih razmerah ali pa so utrpeli posledice elementarne nesreče.

Za vašo donacijo se vam v imenu delavcev že vnaprej zahvaljujemo!

OBVESTILO

MIRNO REŠEVANJE SPOROV V OBRTI IN PODJETNIŠTVU

Delodajalce, ki opravljajo obrtno dejavnost in obrti podobne dejavnosti in druge delodajalce, ki so člani Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije – GIZ, ter pri njih zaposlene delavce vabimo, da se v primeru medsebojnih individualnih in kolektivnih sporov, preden izberete drago, dolgotrajno in negotovo rešitev na sodišču, poslužite mirnega reševanja sporov s posredovanjem ali arbitražo, ki vam ga zagotavljata:

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

in

Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije – GIZ.

Za podrobnejše informacije se obrnite na:

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Malgajeva 5, 1000 Ljubljana, tel.: 08/205 26 83,
faks: 08/205 26 84
e-naslov: sops@siol.net

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Malgajeva 5, 1000 Ljubljana,
tel.: 08/205 26 83, faks: 08/205 26 84, e-naslov: sops@siol.net

DELAVCI V OBRTI IN PODJETNIŠTVU POSTANITE ČLANI SINDIKATA!

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije - SOPS je edina interesna organizacija delavcev v obrti in podjetništvu, ki je podpisnik obeh kolektivnih pogodb (Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo in Kolektivne pogodbe za drobno gospodarstvo), ki urejajo vaše plače in nadomestila: regres za dopust, regres za malico, povračila stroškov prevoza na delo in iz dela, višino dnevnic, kilometrino, terenski dodatek, solidarnostne pomoči, jubilejne nagrade itd. ter ostale pravice iz dela, vključno z dopustom.

Da boste lahko vplivali na svoj materialni in socialni položaj, vas vabimo, da se nam pridružite!

Člani sindikata imajo zagotovljeno brezplačno pravno pomoč pri uveljavljanju njihovih pravic iz delovnega razmerja in mirno reševanje sporov iz delovnega razmerja ali iz statusa samozaposlenosti, s pomočjo mediacije ali arbitraže.

SKUPAJ BOMO MOČNEJŠI!

Za podrobnejše informacije o včlanitvi v Sindikat obrti in podjetništva in njegovem delovanju se obrnite na območno organizacijo sindikata, ki vam je najbližja:

Osrednjeslovenska območna organizacija

Parmova ulica 51, 1000 Ljubljana
Tel.: 01/ 300 01 00
Faks: 01/ 300 01 07
E-naslov: obm.lj@zsss-sindikati.si

Območna organizacija Savinjska

Gledališka 2, 3000 Celje
Tel.: 03/ 425 57 00
Faks: 03/ 425 57 15
E-naslov: mojca.stropnik@sindikati-zsss.si

Šaleško-savinjski sindikati

Prešernova cesta 1, 3320 Velenje
Tel.: 03/ 898-27-50, 03 / 898-27-51
Faks: 03/ 898-27-61, GSM: 041/ 738-141
E-naslov: salesko.savinjski.sindikati@gmail.com

Območna organizacija Gorenjska

Poštna ulica 4, 4000 Kranj
Tel.: 04/ 201 78 50
Faks: 04/ 201 78 55
E-naslov: danica.mohoric@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Pomurje

Kardoševa 2, 9000 Murska Sobota
Tel.: 02/ 522 37 40
Faks: 02/ 522 37 45
E-naslov: joze.turkl@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Spodnje Podravje

Čučkova ulica 1, 2250 Ptuj
Tel.: 02/ 771 67 11
Faks: 02/ 771 67 15
E-naslov: zvonka.kolednik@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Primorska in Notranjska

Partizanska 15, 6210 Sežana
Tel.: 05/ 730 23 50
Faks: 05/ 734 41 99
E-naslov: bojan.kramar@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Podravje in Koroška

Neratova ulica 4, 2000 Maribor
Tel.: 02/ 234 83 02
Faks: 02/ 234 83 13
E-naslov: breda.crnec@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Dolenjska, Bela krajina in Posavje

Cvelbarjeva 3, 8000 Novo mesto
Tel.: 07/ 337 58 10
Faks: 07/ 337 58 21
E-naslov: oodbkpi@sindikati-zsss.si

UTRINKI Z LETOŠNJEGA LENTA

